

Бс II
187

ЛГАРСКИ БУКВАР

ПО

ЗВУЧНАТА МЕТОДА

ЗА

НАРОДНИТЕ ШКОЛИ

ОТ

А. А. КОВАЧЕВА.

Со 17 наглядни картини и 48 шарки.

първо издание.

Издава Книжарницата на Хр. Г. Дановъ

въ

ПЛОВДИВЪ, РУСЧУКЪ, ВЕЛЕСЪ.

1875.

УН. БИБЛИОТЕКА

Инв. № 3249

1938

БЪЛГАРСКИ БУКВАР

ПО

ЗВУЧНАТА МЕТОДА

ЗА

НАРОДНИТЕ ШКОЛИ

ОТ

Г. А. КОВАЧОВА.

Со 17 наглядни картини и 48 шарки.

Издава Книжарница-та на Хр. Г. Дановъ

въ

ПЛОВДИВЪ, РУСЧУКЪ, ВЕЛЕСЪ.

1875.

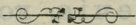
~~Бс. 150.~~

Бс. II 187

Печатница на Българско-то Отдѣление
Іанко С. Ковачевъ и Сіе.

ПРЕДГОВОР.

Ако и да се уведе на многу места у насъ звучната метода, която някои нарекоха и „гласна“ все пакъ она почти нигде не се работи както трябва, и след. още не мож' да представи онѣя плодове, които се очакват от нея. Според нас главната причина на това е, дето учителите, които работат по нея, нямат, а и ^{не} мож' да имат пълно и здраво понятие за сѣщността ѝ, като се ползуват со издадените до сега у нас ръководства и учебници по нея, а найвише со „Букваръ по звучна метода“ от Я. С. Мустакова, „Букваръ по найновъ и лесенъ способъ“ от Р. И. Блѣскова и „Ръководство по звучнѣхъ методѣхъ“ от Р. Каролева, в' които работила, както се вижда, не до там' опитна ръка. Така бидейки, работата може най' после да стигне до тамо, щото, речената метода, или отново да се замясте от старѣхъ начинъ на обученіето, или полека-лека да се уприличе на него. Предвиждайки ^{акоже} след. тая опасност, ние се принѣдихме да се заловеме за изработваніето на настоящѣхъ Български буквар, с' който излизаме днес пред народѣхъ си.

Смееме да се надяваме, чи народните ни учители ще мож' да найдат в' него това, което трябва, според исканята на днешната педагогія, да се дава на малките българчета като първна храна, а во II част на „Школската педагогія“ — необхо-

димите методически посочвания, които ще им покажат, како трябва да се работи по него, както и по звучната метода, за да се получат желаемите резултати. Като имахме пред очи по между другото и разликата в' наречіята, които се говорят от нашият народ, ние со една малка измяна употребихме в' него, както и в' другите ни сочинения, кюстендилското наречіе, което, мислеме, захваща средното място помежду остатните по главни наречіа.

До колку е сполучена работата ни, това може най' добре да покаже критиката, пресъдата на която с' най' големо уваженіе очаква

Щип на Благовец 1873 г.

Сочинителъжт.

ПЪРВИ ОДЯЛ.

Първоначално обучение въ пишеніе-то и
четеніе-то.

1. РЪКОПИСНО.

1. с и — си

н — ни ин

син

а — на ас

нас си-на

й — ай

най

---

2. н — на ни

най ис

нис

е — е ес

ей нес

ней не-е

3. и — ии

ии-ие

ии-ие ии

иам син

и — ии иа

иа-иа

4. в — ви се

все ии

ви-ие си ви-се

о — во но

ви-но се но-се ви-ие

Б. л — вол ол

лол ол ал — сал

ло-то ол ти-сал

щ — що. Все що е, на-ше е.

що?

ни-що!

В. м — им ми-ла ма-мо! на-ти-ти

ми о-во-ва сло

ти-сло

у — ум уче у — лу ай

син-че! слу-шай ма-ма си.

чу-ва-ла.

Г. и р — цар ра-ло ме-се-ци

ра-м-ца ме-се-чи-на

к — рак ра-ци ер-цер-ка
ска

цар-ска ла-кла

ре-кла

чу-ва-ла най-ка си-на и цер-ка.

8. г — го на-учи го и по ни

кни-га

ѡ — да-дай ми на-ѡна

е-ѡна на-ра

9. т — ти де-ца-та се ат

учат

да чи-тат

и да пи-шат ко

шко

вико-ло-то

ри ар

три шар-ки.

на е ги да-ла вико-ло да у-гат,
виколо да у-гат, кни-га да и-тат,
кни-га да и-тат, ни-смо да ни-шат,
ни-смо да ни-шат, шар-ки да ша-рат.

10. Ы — би ир
дир

по-дир ве-че-ра-та ба-ща ми о-би-ча
да му по-чи-там и по-ни-шам
х-ах! ох! хи-три би-ле о-ни.

ва

хва-ла

вси-те ги по-хва-м-ме.

з-за аз

раз-ум-ни

хаз-не-на

зна-е да из ро-бро-е

11. я-ям ят ат ол

бро-ят ша-рат тол

не-ят ся-дат стол

а-са бх ря ай

вса бх-де сря гай

вса-ба-та бх-де-ме вбра-га то-гай.

вса-ба-та и вбра-га по-дир о-бяд ня-ма
 да о-ти-де-ме вшко-ло. то-гай до-ма ще си
 и-та-ме, ще си ни-ме-ме, ще си бро-е-ме.

ще си ша-ре-ме и ще си пе-е-ме. .

шар-ки да ша-рат, на стол да ся-дат,
на стол да ся-дат, хаз-но да бро-ят,
хаз-но да бро-ят, пяс-ни да пе-ят.
о-на или ре-кла до три го-ди-ни.

---

12. ю-жар же жи

бо-же жи-во

ю-ю-нак

так-ви ю-на-ци.

де-ца съ би-ме жи-три раз-ум-ни!

на-у-чи-ли се у три ме-се-ци,

и да ти ги-тат, и да ти пи-шат,

и да ти пи-шат, и да ти ша-рат

и да ти ша-рат, и да ти бро-ят,

и да ти бро-ят, и да ти пе-ят

все що є жи-во, все ти по-хва-ли!
 о ми-ли Бо-же! дай ти и на нас,
 да ти Бл-го-ме так-ви ю-на-ци.

---

2. Печатно.

1.

с и н а й

с и н а й

си ни най син. на нас си-на.

2.

н е

п е

па пай ни пис пей пес пе-е.

3.

ш ч

ш ч

иш чи. пи-ше наш син ши-ше и ча-ша.

4.

в о

в о

ви се во но. все в'ши-ше си ви-се.

ви-но се но-се в'ши-ше.

5.

л ш

л ш

вол. лош си. що? ни-що! ло-шо си пи-сал.

все що е, на-ше е.

6.

м у

м у

им. ум у-че. ми-ла ма-мо! на-пи-ши ми
о-во-ва пи-смо. син-че! слу-шай ма-ма
си. чу-ва-ла.

7.

ц р к

ц р к

рак ра-ци. цар-ска щер-ка ре-кла.

чу-ва-ла май-ка си-на и щер-ка.

8.

е ђ

Г Д

го да. на-у-чи го и по кни-га. дай ми е-дна
па-ра.

9.

т

Т

ти. три шар-ки. де-ца-та се у-чат в'шко-ло-
то да чи-тат и да пи-шат.

па е ги да-ла в'шко-ло да у-чат,
в'шко-ло да у-чат, кни-га да чи-тат,
кни-га да чи-тат, пи-смо да пи-шат,
пи-смо да пи-шат, шар-ки да ша-рат.

10.

Ѣ ѡ ѣ

б х з

би ах ох за хва-ла. по-дир ве-че-ра-та
ба-ща ми о-би-ча да му по-чи-там и по-
пи-шам. хи-три и раз-ум-ни би-ле о-ни.

вси-тѣ ги по-хва-ли-ле. зна-е хаз-но да из-
бро-е.

11.

ж ж

я ж

ям сж. в'сж-бо-та и в'сря-да по-дир о-бяд
ня-ма да о-ти-де-ме в'шко-ло. то-гай до-
ма ще си чи-та-ме, ще си пи-ше-ме, ще
си бро-е-ме, ще си ша-ра-ме и ще си пе-е-ме.

щар-ки да ша-рат, на стол да ся-дат,
на стол да ся-дат, хаз-но да бро-ят,
хаз-но да бро-ят, пя-сни да пе-ят.
о-на им ре-кла до три го-ди-ни.

12.

ж ю

ж ю

жив жар. так-ви ю-на-ци. ми-ли бо-же.

де-ца сж би-ле хи-три, раз-ум-ни!
на-у-чи-ле се у три ме-се-ци,
и да ти чи-тат, и да ти пи-шат,
и да ти пи-шат, и да ти ша-рат,
и да ти ша-рат, и да ти бро-ят,
и да ти бро-ят, и да ти пе-ят.
все що е жи-во, все ги по-хва-ли!
о ми-ли бо-же! дай ти и на нас,
да ти бж-де-ме так-ви ю-на-ци.

13.

i

i

ні-е ві-о-ле-ме ші-а, ші-и.
ві-е при-уч-ва-те змі-а, змі-и.

дж

дж
джа-мі-а, дже-зве, ха-джі-а,
джа-ма-дан, дже-лят, джам-джі-а.

ф

ф

фес, фур-на, кал-фа, фж-ста,
фер-ман, фур-ка, ку-фар, фж-стан.

14.

іє

і

іє

ь

ро-біє	рж-жіє	конь	ди-ньи
дх-біє	мж-жіє	тронь	ба-ньи
ло-зіє	тжр-ніє	гьоль	ди-кель
гро-зіє	ко-ніє	гьонь	гри-фель
би-ліє	я-стіє	зель-ка	кжр-коль
зе-ліє	кла-стіє.	биль-ка	щжр-коль.

ВТОРИ ОТДЯЛ.

Предметно обучение свързано со
читаніето и пишеніето.

1.

г Г Гжска и П Патка

т Т Трѣва

г Г Гжска и П Патка т Т Трѣва

Гю-ро, Гу-га, Ги-ля-ни, Пи-пе-ро-во, Те-то-во, То-шо, Та-на, Те-са-лі-а; пат-ка, па-тен-ца, би-бен-ца, мжх, гж-сок, ша-ток, Гжр-ці-а; Го-леш, Пе-тжр, Палан-ка, Пет-ка-на, Пир-доп, Пе-рин, Тун-джа, Тжр-ново; гж-ска, тря-ва, сно-піе, Га-бро-во, Гро-здан, Господ, Пле-вен, Плов-див; Пчи-ня, Трай-чо, Тра-ян, Тра-кі-а.

*Гѣските и патките можатъ добре да
пливатъ.*

Гѣските и патките можат добре да пливат, но мъчно бягат и лятат. Твѣрде обичат они сношѣето и трѣвата. Патенцата и бибенцата имат мъх и сѣ жѣлти; а старите що имат и какви сѣ?

2.

*і Іосифъ в В Велика
д Д Дуня*

і І Іосифъ в В Велика д Д Дуня

Ве-ли-ка, ду-ньи, ни-що, о-во-щѣе, Ви-да, Ви-то-ша,
Де-съо, Ду-да, Да-фи-на; Іо-сифъ, дѣр-ве-та, зѣр-но, денъ,

Юр-дан, Юв-ка, І-и-сус, Іе-ру-са-лим, Вжл-ко, Ве-лик-ден, Ви-дин, Ви-тан, Вар-дар, Дян-ко, Ду-нав, Дуп-ни-ца; плод, гра-ди-на, се-стра, Бра-ніе, Дра-го-е-во, Дра-ган, Дря-но-во, Дри-на, До-ста, До-бру-джа.

*Дунята ражда многу ядри и
вкусни плодове.*

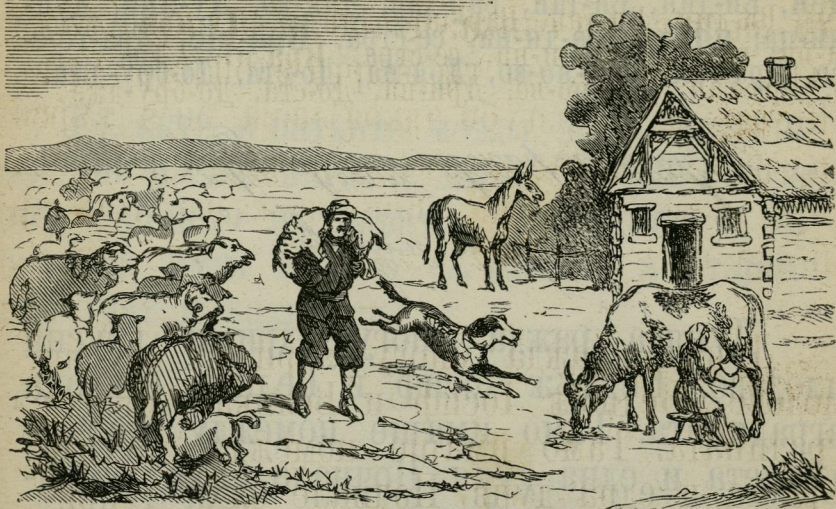
Дунята ражда многу ядри и вкусни плодове. Веднѣж Іосиф и Велика отидоха вградината. Тамо имаше помежду другите дѣрвета и една дуня. Почнале бяха дуньите вече да зреят. Іосиф и сестра му всяки ден отиваха при них и радваха им се. Понеже им беше зарѣчано да не похващат нищо, они не искаха да откъснат нито едно зѣрно. Дунята е оwoщіе; още какви други owoщя ти знаеш?

Гдето и да сѣм, и що да правам,
Господ не ме вижда: аз не казвам!

И И И

О Овчар к К Крава

о О Овчар к К Крава

Ов-ца, ля-то, па-си-ще, ра-мо кж-ща, зи-ма, по-
ле, ся-но, го-ра, па-се-ніе, ри-ка-ніе, ба-чи-ца, О-ря-
хо-во, Ор-ха-ні-е, Ов-че-по-ле, Ко-цо, Ко-ле-да, Ку-
ма-но-во; ов-чар, сян-ка, кай-мак, тжр-ло, го-ве-дар,
го-ве-дар-ник, ви-хжр, щир, ве-чер, бй-тим, Ор-та-кьой,
Каль-чо, Ки-тан, Ком; кра-ва, вре-ме, слжн-це, джжд,
мля-ко, ма-сло, по-сте-ля, сла-ма, студ, трич-ки, про-
лет, па-стир, ве-дро, О-гнан, О-бле-ше-во, О-хрид, Кар-
сто-во, Куз-ман, Кра-льо, Кю-стен-диль, Ко-прив-
щи-ца.

*Овчаржт в'лятно време изкарва
овците на хубави пасища.*

Овчаржт в'лятно време изкарва овците
на хубави пасища. Они тамо пасат зелена

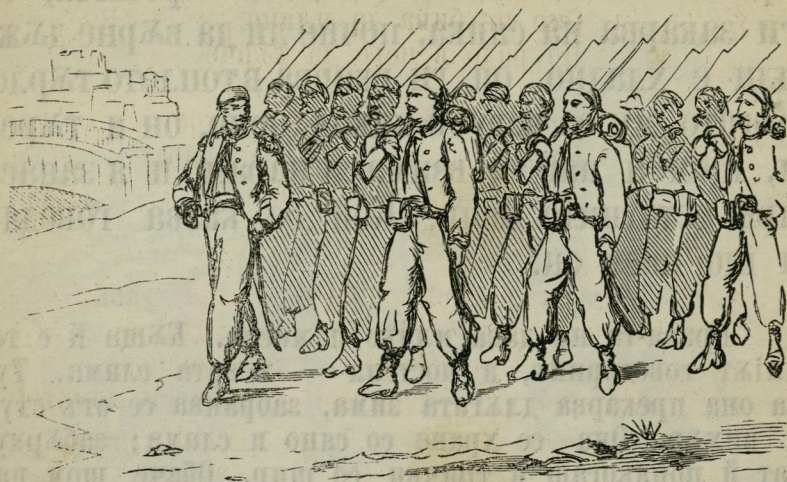
CS
 травя. Почне ли ~~ли~~ ^и жнецето да пропича, он ги закарва на сянка; почне ли да вжрне джд или е хладно, он ги вкарва в топлото тжрло. Когато му се изгуби някоя овца, он я тжрси и, щом я наиде, взима я на рамо и я занася при остатните овци. Кой се казва говедар и що пасе он?

Крава-та ни дава мляко и масло. Кжща ѝ е топлѣхт говедарник, а постеля — меката слама. Тука она прекарва длжгата зима, забранѣва се отъ студ и вихжр. Она се хране со сяно и слама; забжркуват ѝ понякогаш и трички со щир. Обаче щом настане пролет, пастират (како се казва иначе?) изкарва кравата в зеленото поле или в гората. Тамо намира она сочна травя за пасение. Пак се вжрща она у вечер в говедарника си. Тогай с' гжрмовитото си рикание она извиква бачицата. Ведрото изведнжш се напжлнева с' прясно мляко. От млякото се праве каймак, който се бие в бутия и излиза масло.

И И В

и Н Низами а А Ако

и Н Низами а А Ако

Ни-за-ми, ку-че, те-ле, ум, ра-бо-та, ня-шо, Не-да,
 Ни-ко-ла, Но-га-ев-ци, На-за, На-на, А-на, Ар-со, Ал-
 тж-на, А-ле-шо, Ал-ба-ни-а; вой-на, ю-нак, кот-ка, гж-
 лжб, Не-дель-ко, Най-ден, Ни-ко-поль, Ан-дон; шко-
 ло, клас, Не-вро-коп, А-ле-кса.

Низами на война търгват.

Низами на война търгват,
 А деца в'школо отиват.
 Всяки раде, за да бжде
 Добър юнак в'свое време.

Кученцето лае ау, ау,
 Котенцето чине мяу, мяу,
 Теленцето вика му, му,
 Гжлжбчето гука гу, гу,
 Детето какъв дава глас,

Когато го карат у клас?
Оно не бива да плаче,
Но радо в' него да търче.

Привиквай още на младост
Всичко да вършеш со радост,
Ако искаш и на старост
Да имаш от всите милост,

Всякога ленивѣхт обича ум да дава,
Когато го работата му затруднява;
Ако ли го накарат нящо да работе,
Кой що чине да чине,—он се си ломоте!

В П К М Д Т С

5.

р Р Рѣба и М Мрежа

р Р Рѣба м М Мрежа

Рѣ-ба, па-ри-ци, ке-ра-ми-да, у-ди-ца, ба-ща, Ма-
ри-а, Ми-та-на, Ма-ри-о-во, Ма-ри-ца, Ма-ле-ше-во, Ма-

ке-до-ні-а, де-те, Ри-ла, Ру-му-ні-а; сак, бар-дак, май-ка, чор-ба, Мил-ка, Мар-ко, Рай-на, Рад-ка, Раш-ко Ру-щук, Раз-лог; мре-жа, по-крив, глас, пѣрт, влак-но мре-на, Ма-креш.

Рибите живеат во водата.

Рибите живеат во водата. Они радо пливат по неа 'там' овам' со своите крилца. Они са покріени с'парици. Париците са наредени едно вѣрз друго като керамидина покрив. Рибите нямат никакѣв глас и все си са нями. Рибарат лови риба с'мрежа или сак. Многу риба се лове и со удица. Она е вѣрзана за един пѣрт с'коньско влакно.

—
Малко дете вода ліе
Во две малки бардаченца;
Мренка риба го задира.
Дете ѝ веле, ѝ говре:
„Не ме дирай, мренка рибо!
Да не кажѣм на майка ми,
На майка ми, на баща ми,
Да не сплетат тѣнка мрежа,
Да не хвѣрлят да те хванат,
Да те сварат сладка чорба.“

С Т В Д Ж

Л Ловец х Х Хъртка ч Ч Чанта

л Л Ловец х Х Хъртка ч Ч Чана

По-ля, рѣ-ка, ка-че, но-га, ба-би-ца, по-га-ча, Ли-ля-на, Лю-ба, Чи-чо-во; ло-вец, ди-вѣѣ, чан-та, пуш-ка, ду-шаль-ка, живо-тно, бор, дѣб, дом, миш-ка, мом-че, Ла-зар, Люль-чо, Лев-ка Лес-но-во, Лю-бен, Хас-кѣй, Чир-пан, Чуй-пе-тел; хѣрт-ка, стра-на, браш-но, не-вя-ста, кра-вай-че, Хри-стос, Хра-но.

Ловецѣт лове дивѣѣ в' полете и гората.

Ловецѣт лове дивѣѣ в' полете и в' гората. Чан-та нѣ рамотѣ си носи и пушка в' рѣка си дѣр-жи. Хъртка и душалька му тѣрчат от страната Душальката изкарва дивѣѣѣт, а хъртката го улавя. Когато ловецѣт убѣе някое животно, кучето му го донася. Ловецѣт лута в' гората

през тѣнките боріе и дебелие дѣбіе. Какви
ловци нїе имами дома?

Клекнало маче на каче,
Подвило ноже, та плаче;
Майка му иде,
Мишка му носе.

Мацо каракацо!
Пруже нога,
Пуши вода,
Момче брашно да смеле
Невяста да измесе
На деченца
Кравайченца,
На бабици
Погачица.

D K M T A

7.

и И Извор с С. Славка
и И Извор с С Славка

Мо-ма, ро-го-зи-на, ри-за, чо-ра-ни, кж-де-ля, по-па-ра, И-лі-я, И-по, Су-ша-во, Се-мо; из-вор, ко-нец, лен, сор-ки, щер-ка, Их-ти-ман, И-лин-кж, И-ван, Сав-ка, Сит-ни-ца, Со-лун, се-вер, из-ток; Слав-ка, плат-но, ко-при-на, пре-шлен, змі-я, смок, И-гли-ка, Ста-ни-слав, Си-ли-стра, Сто-иль.

Извор вода извираше. (урастотисание)

Извор вода извираше.
Над изворѣт Славка мома
На рогозина седеше.
Бяла си риза шіеше
От тжнко платно леноно,
А ржбове си ржбеше
Сбяло конче копринено.

Вредно сжм аз момиче!	Мож' да шіамъ и везам,
Мож' да вжртам прешленче.	Да ти готвам и месам;
Мож' да ти правам сорки	Мож' да метам и пеям,
И да плетам чорапки;	И всичко да извжршвам.

„Стани, щерко, фжрк кжделя!“—
„Недей, недей, мамо мила!
Во кжделя зміа фуче,
На вжртено смок се віе.“—
„Стани, щерко, фжрк попара!“—
„Сега, сега, мамо старѣ!“
И стана си мома щерка
Да си гжлта да си сжрка.

Кой се преваря,
Он се задавя.

Ж А О В М Д

Ѹ Ъ Баба

б Б Баба

Бо-ца, ко-за, по-ли-ца, дя-до, та-те, ма-ма, я-ре,
 Бе-за, Бо-го-ро-ди-ца, Бо-бо-ше-во, Ба-ня, Бо-го-ми-ла,
 Би-то-ля; дол, вѣр-те-но, ко-лян-це, кѣр-па, рог, Бог,
 Бай-ко, Бон-чо, Бѣл-га-ри-а, Бал-кан; хрид, гляд,
 Бран-ко, Бо-сна.

Баба пасе козици.

Баба пасе козици
 На два хрида високи,
 Над два дола широки.
 Две вѣртенца напредѣ,
 На полица ги тури.
 Дойдѣ маче, та лизна,
 Дойдѣ куче, та гризна.
 Да с' не виде, ошуреј!
 Аслѣ толку сѣм спрела:
 На дяда си шѣица,
 А на себе кѣрпица.

Думба, думба детенце!
 Мами праздно вржтенце,
 Тати голо колянце.

Козата, додето е малка, нарича се яре. Многу сѣ мили наглед яренцата! Они скакат околу майка си и весело врякат. Козите ни дават здраво мляко. Они по някога се озливат. Тогай они се издигват на предните си нозе и тоцкат с'роговете си тогова, кой-то ги налюте.

Ж М А Д К М О

9.

е Е Една з З Зенгіа у У Узда
 е Е Една з З Зенгіа у У Узда

Во-де-ніе, се-де-ніе, а-ша, ка-чу-ва-ніе, бу-ни-ще,
 ду-ма, Е-ле-на, За-го-ра, У-бо-го-во; ко-ня-ник, хат,
 бой, нож, фи-шек, пи-шол, хай-дук, зен-гі-а, пжл-

не-н^е, хар-бі-я, конь, ка-мжн, по-яс, нож-ни-ца, сжл-
за, Ан-гел, Ен-чо, Ев-ка, за-пад, е-сен, У-рош, У-
зун-джо-во; пре-пу-ща-н^е, са-бля, у-зда, па-ла-ска,
страх, Е-фрем, и-гра-ли-ще, сжрд-це, дру-жи-на, слов-
це, зло, дру-гар, Е-дре-не, Е-гри-па-ла-нка, Зла-тан,
Зла-та, Зве-здан, Здрав-ко, зла-ти-ца, У-грин.

Един коняник трябва да има.

Един к^{он}яник трябва да има:
За препущаніе хатище,
За бой сабля ил' ножище,
За воденіе узда лека,
За сепеніе аша мека,
Пжлна паласка фишеци
И пищоли за хайдуци,
За качуваніе зенгіа,
А за пжлненіе харбіа.
Тогай от нищо страх да няма!

Ефремче си конь яхаше,
Ефремче камжн хвжрляше
От високото бунище,
От ниското игралище.
Изнаднаха му ножове
От поясжт из ножница.
Наведна се да ги вземе,
Препна ми се, убоди се
Ефремче в'клето си сжрдце.

Разжрна ржце широки,
Издигна гласи високи,
На дружина си говоре:
„Дружино моя сговорна!
Отидете, та кажете
На моята стара майка:
Ефрежче ти се убодє
И млад, зелен ще си умре.“

Мирно дете Бога моли,
А палаво сжлзи рон^е.

Играйте си в^іе всите мирно
И не казвайте си словце криво;
Защото ангелчетата ваши,
Когато не чуют думи лоши,
На всякаде ще ве закриляват
И от всяко зло ще ве вардат.

И така, бждете деца добри,
Да сж ви ангелите другари.

П У А М О Р К Д

10.

у У Црква
ц Ц Црква

Це-ко, пи-ле, ми-ну-та, ро-ди-те-ли, ра-бо-та, Цо-ца; си-ро-мах, да-фин, род, гжр-ди, час, чо-вяк, и-мот, лю-бов, жи-вот, Цан-ка, Цжр-ков-ци, Цжр-ву-ле-во, цжр-на; цжр-ква, слов-це, пя-сна, празд-ник, кле-па-ло, вни-ма-ни-е, служ-ба, све-ти-а, прош-ка, цвят, сла-вей, брат, Цве-тан, Ца-ри-град.

Цжрквата е Господова кжца.

Цжрквата е Господова кжца. Тамо се чита Божѣто слово и се пеят цжрковните

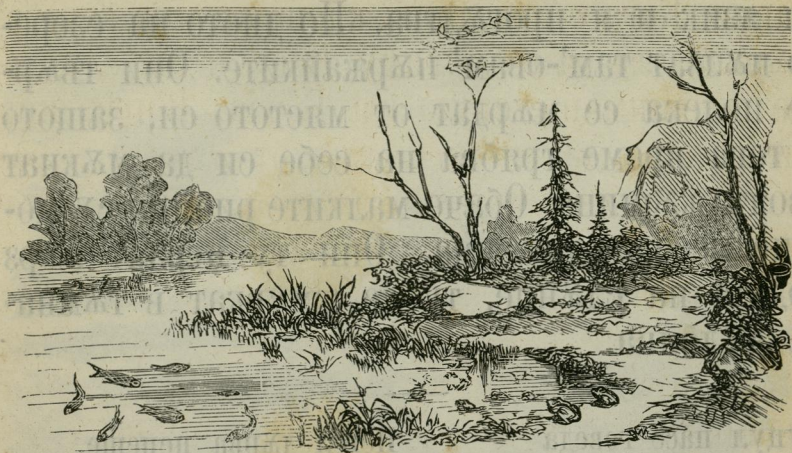

пясни. Богатѣхт и сиромахѣхт в'църквата сѣ
равни. Кога е празник, кленалото не кане в'
църква, за да се молимъ Богу и да слуша-
ме со вниманіе службата Божіа. В'празник
ніе трябва да си почиваме от своите рабо-
ти. Тогай можеме само да си повтаряме то-
ва, що сме слушале в'църквата или в'шко-
лото за Бога и неговите светіи. Ако сме
през другите дни погрешиле нящо, тогай да
си го припомниме и да поискаме от Бога
прошка. Ніе мож' да се смилуеме на Бога
само с' добрите си работи.

Израсло ми едно дърво,
Едно дърво дафиново
До сам църква, над сам чешма,
Цвят цвѣтяло, род родило.
На дървото славей пише
Пясна пее, дѣри вreve:
„Кой грешава на баща си,
На баща си, на майка си,
На майка си, на брата си,
На брата си, на сестра си,
Он грешава и на Бога.“

Едно сърце, а не две имам в'гърдите.
Както оно бие всяка минута и час,
Така обичам родителите си и аз.
Где е сърдцето на всяки човяк и дете?
От премилѣхт ни Бог е тоя голям имот:
Добро сърдце, безкрайна любов и хубав живот.

У К В А Н Е М Т О
Д М

и Ш Шавър ю Ж Жаба

ш Ш Шавър ж Ж Жаба

Жа-ба, е-зе-ре, му-ха, го-ве-до, ре-ка, ли-си-ца, се-ло, Же-ко, Ша-мо; ша-вър, бж-зов-ка, ко-ма-рец, я-зик, пжр-жай-ка, цу-цул, бей, де-вой-ка, пе-тел, ко-кош-ка, бжл-ха, тж-пан, меч-ка, Шиш-ман, Ши-пер-да-на, Шип-ка, Шар, Же-ляз-ник, Жив-ко, Жи-ва-дин; бряг, мя-сто, длж-би-на, у-тро, те-сто, Шко-дра.

*Шавърът расте покрай бреговете
на езеретата.*

Шавърът расте покрай бреговете на езеретата. Тамо цъвте и сината бжзовка. Тамо лежи и зелената жаба, околу която играят мушици и комарци. Она со ококолени очи гледа у них. Приближе ли се някоя мушица

до нея, изведнѣж я она дочепва с' длѣгѣхт
 си язык и я прогѣлтва. По дното на езере-
 то пѣлзат там'-овам' пѣржайките. Они твѣр-
 де полека се мѣрдат от мястото си, защото
 в' това време трябва на себе си да мѣкнат
 своята кѣщица. Обаче малките рибици сѣ мо-
 щне весела дружина. Они ту играят вѣрз
 водата на слѣнце, ту се жмуркат в' тѣмна-
 та дѣлѣбина.

Цуцул пасе говеда

По край река Ситница.

Помина си лисица

И цуцулу говорѣ:

„Доброутро, цуцуле!“ —

„Дал Бог добро, лисице!“ —

„Каква врява е в' село?“ —

„Жене ми се комар-бей

За мушичка девойка.“

Петел дѣрва цепеше,

Кокошка ги рядеше;

Жаба огѣн валеше,

От колѣ го валеше,

Повече го гасеше;

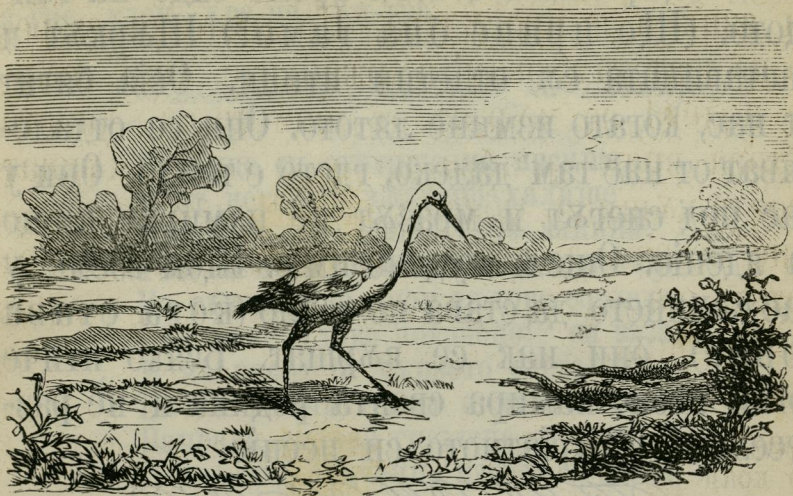
Бѣлха тѣпан тѣпаше;

Мечка тесто валяше,

От колѣ го валяше,

Повече го лапаше.

Щ С Ш У Ц Ч Д Ж
 З Б М

щ Щ Щърк
щ Щ Щърк

Ли-ва-да, я-де-ніе, ро-ди-на, пе-е-ніе; гу-щер,
щър-чи-ца, Щип; щърк, гня-здо, сгра-да, клюн, крак,
ла-ста-ви-ца, пти-ца, сняг, мраз.

*Щъркът си правѣ гняздо по
селските къщи и други сгради.*

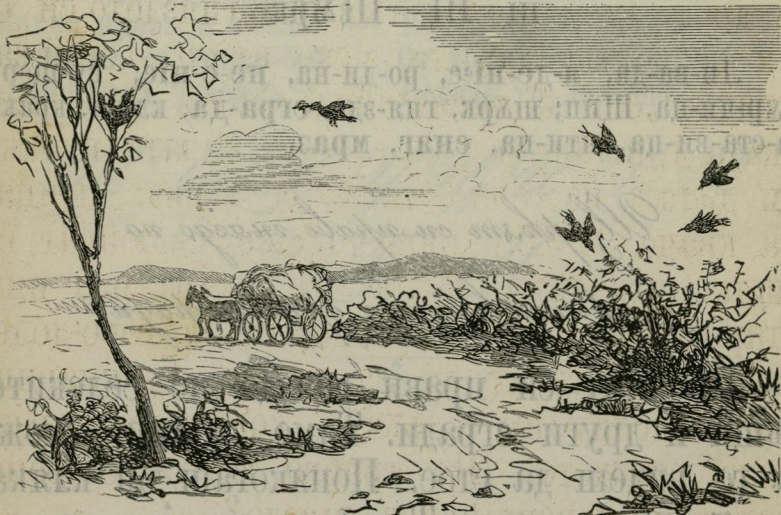
Щъркът си прави гняздо по селските
къщи и други сгради. Тамо ти често мож'
да го видиш да стое. Понякогаш он кляка
с' длъгѣт си клюн. Тогай он отлятва по да-
лечните ливади и мочорливи места. Шета
се он тамо с' длъжите си крака през шави-
рът и трявата, и си търси жаби, гущери,

зміи. Щърцицата в' това време сяде на гняздото. (Що праве она тамо?) Щъркът и ластавицата сж отлетни птици. Овіа бягат от нас, когато измине лятото. Они се отдаляват от нас там' далеко, гдето е топло. Они у нас под снегът и мразът не намират нищо за яденіе. Още и студено им е. Щом вземе у нас слънцето да става по топло (кога става това?), они пак се вършат. Всяко птиче тогай лесно намира своята родина и не развеселява с' приатното си пееіе.

Щ Щ Щ Щ Щ Щ Щ

13.

я Я Яне

я Я Ягне

Яй-це, ха-ли-ще, кж-пи-на, да-ва-ни-на, Я-на, Я-

не-ше-во, Ян-ко; въл-на, го-ли-ща-рец, Я-сен, Я-нуш;
я-гне, клон, хра-на, Ян-тра.

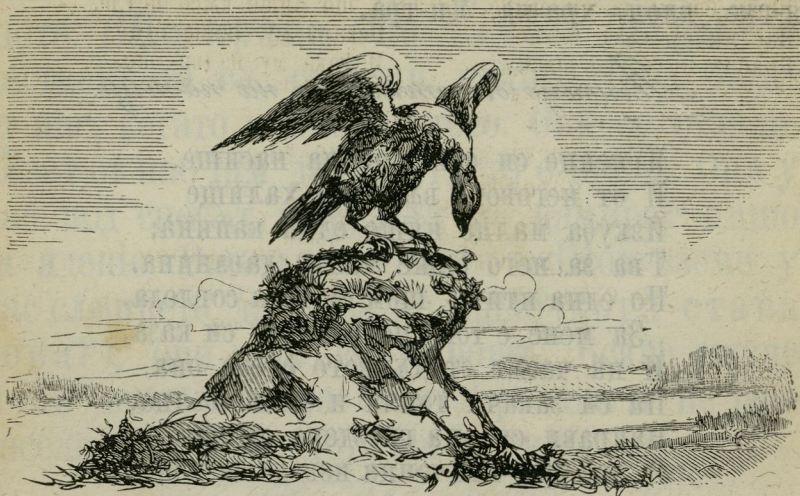
Ягненце си отиваше на пасище.

Ягненце си отиваше на пасище,
И от неговото вълнено халище
Изкуба малце нящо една капина;
Тва за него беше малка даванина.
Но една птица, щом си това согледа,
„За мене е това потрябно!“ си каза,
И на часхт от дървото слета она,
Па си закачи топла и мека вълна;
Направи си она гнездеце от нея,
И две-три птиченца изведе си в'нея.

Птиците прават гнездата си от суха тря-
ва, малки клончета, коньски вълкна, вълна
и др. т. (и други такви). В'гняздото си о-
ни всякогаш постилят меко нящо. Тогай за-
хващат они да носят яйца в'него. Сега жен-
ската едностайно леже вър яйцата и така
ги държе на топло; тогай се казва: птица-
та кваче. Подир някое време излюпват се
малки птиченца. Колку се тресат над них
старите! Они непрестайно лятат горе-доле,
за да търсят храна за своите голищарци.
Обаче колку им е мжчно, когато им се раз-
вале гняздото! Що трябва ти да стореш,
когато намереш някое гняздо?

и т т н з т в с ш

ю Ю Юнак ж Ж жгжл ф Ф Фенер

Фе-но, па-ра, пя-да, у-хо, Фи-ма, Юда, юг; ж-гжл, фе-нер, па-зар, ла-кжт, це-дил-ка, о-джак, о-гжн, ка-зан, пер-дух, о-рел, о-пи-нок, Фи-лип, филь-ка, Ю-суф; бра-да, и-скра.

Прела баба три вжртена.

Прела баба три вжртена,
Сама̀ стое, та са̀ чуде
И не знае, що да чине.
Изнесѐ ги на пазаржт,
Продадѐ ги по три пари,
По три пари — девет пари,
Па си купи единъ юнакъ,
Пяда човяк, лакжт брада.
Изнесѐ го насред село,
Насред село да са̀ боре.

Па го зави в`цедилката,
Отнесѐ го дури дома,
Дури дома на оджакжт.
Навали си огжн силен,
Па си пржсна пуста искра,
Изпжрли му брадичката.
Па му свари казан чорба,
Насжрка го, напука го,
Юнакъ хваща, петле клюка;
От юнакжт кжрвца тече,

3 Никой ми се не наима
Юнак бабин да ми свале,
Нае ми сж кжсо петле,
Грабна ми се со юнакжт.

От петлето пердух лята.
А що бяхе кжсо петле,
Изкара му дясно окце,
И така му надви оно.

Но пак юнак борба иска!

Излезе му стара жаба,

Грабна ми се со юнакжт,

Прегриза му дясно уше,

И така му надви она.

Но пак юнак борба иска!

Излезе му един орел,

Грабна ми се со юнакжт,

Па го дигна со опинци,

Отнесе го дур' в'гнездо,

Нахрани си малки птички.

Хвана баба да го тжрсе,

Да го тжрсе, да си плаче,

Да си вие, да си вика:

„Юначе-то кой ми грабна?“

+ счелен

И С У О Н К Т Д А
И А

15.

Мина ми *жиг*

За един *миг*.

Овай е *хрид*

Хубав на *вид*.

Научил се поп

На пражен *боб*;

Свжршил се *боб*,

Отучил се поп.

Пак се вржца *роб*,

Но никой от *роб*.

Да не даде *Бог*,

Да стжнеш на *мог*.

Драго ми *е*,

Он да *ме*.

Лошо *ме*, *е*,

Он да *ме*?

Кога ти *говорят*,

Добре ти да *слушаш*

Тая *красен вез*

Не е за *кафез*.

Он бил *здрав и млад*,

За да яде *хляб*;

А *глунав* и *луд*,

И да носе *слаб*.

Нагади ми *Радка*

Очите со *гидка*.

Господ да чува от *враг*,

Що минува преко *прат*.

Попари ми се *Божко*

От *мляко* многу *жежко*.

Из водата *изтиква*,

Из *землята изниква*.

Орел се *вознася* на *небето*,

Иван се *возкача* на *ждребето*.

Онай се *подлизва*,

Овай се *подсмива*.

Старайте се *вие*,
 Все у ряд да *ви е*.
 Всите обичае *ние*,
 Писмото красно да *ни е*.
 Да не вика много, аз казвам;
 Да не вика у них, аз искам.

По краката *се* размазва,
 За реката *разказва*.
 Аз го *написвам* у школото
 И *надиравам* на полето.
 С *ръжката* що пишеш *пред* човеци,
 Со *язык* не *лижи* *зад* диреци.

В' книга *читай*,
 Во ум *ставай*.

От близна е *чикия*,
 От сребро *меджидия*;
 От *вълна* бива *сукно*,
 А от памукът *платно*;
 От *желязо* коват *ключ*,
 Хаван се *лие* от *туч*;
 От *злато* е *жълтица*,
 А от *калай* *лжжица*;
 От *джски* бива *санджк*,
 Свещи от *лой* ил' *восжк*;

От *брашно* *праве* *кашя*,
 От *стжкло* *шише* и *чяша*;
 Плочата е от *камжн*,
 А от *рог* бива *гребен*;
 Кончето е от *метал*,
 А *кирпичите* от *кал*;
 Котел *са* *праве* от *мяд*,
 Благо от *брашно* и *мед*,
 Кои го *много* *ядат*,
 От *сърдце* си *страдат*.

16. АЗБУКАТА.

а б в г д е ж з и і к л м н о п р с

а б в г д е ж з и і к л м н о п р с

т у ф х ц ч ш щ ъ ѳ ю я ѝ.

т у ф х ц ч ш щ ъ ѳ ю я ѝ.

А Б В Г Д Е Ж З

А Б В Г Д Е Ж З

И І К Л М Н О П

И І К Л М Н О П

Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш

Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш

Щ Ъ Ю Я

Щ Ъ Ю Я

15.

17. Стървната мишка.

Една мишка излезе от своята дупка и виде хвак. „Ау!“ викна она, „тука имало хвак! Хитри човяци! Тука исправили они една керамида на три дръвца и на едно от дръвцата наболе малку лойца. Това нарекле они хвак за мишки. Обаче ние, мишките, не сме глупави! Ние твърде добре знаеме, че ако се дирне лойцата, клап! ще падне керамидата и ще убие стървният. Не, не, аз познах нихната мамка!“

„Но,“ продължава мишката, „трябва да се надуше. От едно надушване няма нищо да бжде. Асля аз много обичам да си надушам лойца. Без друго аз трябва да надушам трошка.“

Така разсхваждавайки, она се наврѣ под хвака^{лит} и взе да душе лойцата. Но хвакѣт беше толку леко подцопен, щото, щом си мишката доближѣ муцката де лойцата, онѣ се отпушѣ, и стрѣвната мишка бидѣ размазана.

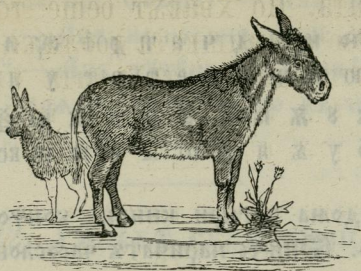
16.

18. Гарванѣт и лисицата.

Един гарван бѣше от негде закачилѣ една грудка сиреніе и стоеше с'нея на едно дърво. Согледа го една лисица и дойдѣ при дървото. „Помози Бог!“ рече лисицата на гарванѣт. „Много ми стана драго. намирайки те тука. Дай ми дозвеленіе, само да ти се нагледам; защото си ти похубав и от паунѣт. А още колкѣ посладѣкѣ трѣбва да е гласѣт и пѣніето ти!“ Гарванѣт посдивѣ от радост, слушайки такви думи от лисицата. Овая му пак рече: „още помногу ще ми са харесаш, ако ти чуям и гласѣт.“ Тогай гарванѣт зина, и сиреніето му на часѣт падна от устата. Сега лисицата, грабнувайки що желаше, почна да се смее над глупавщината му.

19.

19. Чудна разходка на магаре.

Някой си човяк, върщайки се наома от полето, яхаше на магаренцето си, а син му кляскаше подиря му пешак. Срещна ги един пѣтник и рече на бащата: „не е право, ти да яхаш, а син ти да тѣрче подиря ти; пояк си ти от него.“ Бащата изведнѣж слезна от добичето и качи на него сина си. Щом трѣгнаха они, срещна ги друг пѣтник и рече на детето: „не е право душкo, ти да яхаш, а баща ти да ходe; помлад си ти от него.“ Тогай и двамата яхаха и така потераха магарето. Но ето трети пѣтник ги сряща и извиква: какво е това безуміе? Двамина да яхат на едно слабичко животно! Да вземе човяк една суровица, да удре и да не ви каже защо!“ Тука слезнаха и двамата от магарето и трѣгнаха: бащата отдесно, син му отлево, а магарето в'средата. Сега ги срещна четвърти пѣтник и рече: „И това не бях видял, трима пешаци да ходят! Небивало двама да ходят, а единъ да яха!“ тогай бащата върза предните нозе на магарето, а син му—задните; подир спровряха един стап през нозете му, издигаха го на рамо и така го занесоха у дома.

Така истеглюва онай, който на всяко-го дава уxo.

родила, ты бобо не си родилз! азз берамз берамз, а онз тѣкз си выка: „Ела бре шугамо!“ — Азз не идамз тамѡ! — „Капѣнѣнз бре!“ — Азз не носамз капѣ; имамз си шапкѣ! — „Тѣтѣнѣсз бре!“ — Азз тѣтѣнз не пѣамз! — „Делидѣрз вѣ бре!“ — Азз не го деламз; самз си го вѣ шѣма брахз, самз ще си го пѣамз!

22. Умніѣт сковранецъ.

Единз сковранецз искаше да се напѣе вода ѿ едно гѣрне. Но онз не можеше да достигне водата вѣ гѣрнето, защото клонѣтѣ мѣ бѣше кѣсичекз. Онз оударѣ сѣ клонѣтѣ си вѣ дебелото гѣрне, но не можѣ да го счѣпе. Онз се увидѣ, да го прекѣтне; обаче и това не можѣ да сторѣ (защо?) Що мѣ вѣставаше да сторѣ сега? Надѣ това онз много време размышлява. Най после мѣ дойдѣ на оумз една хѣбава мѣсѣлъ. Онз собра камѣнчета и почна да ги вѣща вѣ гѣрнето. ѿ това се изкачѣ водата толкѣ высокѡ, що то вече можеше онз да ја дѣстигне. Тогай се онз тѣвѣде зарадѣва и оугасѣ жаждата си.

23. Лакомото куче.

Едно кѣче бѣше грабнало ѿ касапницата единз кѣсз мѣсо, и бѣгаше покрай една река. Бѣ быстрата вода ѡно видѣ лицето си и помысли, да не ѣ това дрѣго накѣе кѣче, което има вѣ оѣстата си такожде единз кѣсз мѣсо. „Чакѣй да мѣ го грабнамз“, рече си ѡно вѣ себе. И на часѣтѣ се спѣши со оѣстата си накѣде него. Помз зина ѡно, и месото мѣ пада ѿ оѣстата. Тогай загина ѿ ѡчите мѣ и ѡнай кѣсз, който искаше ѡно да грабне.

Кой се лакоме по чюждѣто,

Онз изгѣбѣва и своето.

24. Пчелата и гѣлѣбѣт.

Една пчела падна во единз потокз. Тогаѣда ја ѿ го-ре единз гѣлѣбѣ; донесе ѣ онз едно листче ѿ зеленѣкз и

днѣсь: ѿ ѡстаѡи на́мѡ дол́ги на́ша, ꙗ́коже и мы ѡстаѡла́-
емѡ должнико́мѡ на́шимѡ: ѿ не введе́и на́сѡ во ѿсхвѣ́неніе,
но ѡбѡ́ви на́сѡ ѡ лѡ́вагоу.

26. Пѣсни.

Бѣ́да, дѣ́а, мѡ́їа, бѣ́тъ, хрѣ́сто́сѡ.
Богоро́дица, дѣ́ва, ма́ріа, благода́тъ, хрѣ́сто́сѡ.

Гдѣ́и поми́лѡи.

Пода́и гдѣ́и.

Благосло́вѣнѡ есѣ́и, хрѣ́те вѣ́же на́шѡ, ѡ́же пре́мѡдры ловѣ́и
ѡбѡ́лѣи, ниспосла́вѡ имѡ дх́а сѣ́аго, и тѣ́ми оу́ловлѣи вселѣ́ннѡю,
челове́колю́бче, сла́ва тебѣ́.

Гдѣ́и воі́рѣсѡ, вѡ лѣ́потѡ ѡблече́сѡ.

Моли́твами бѣ́ы, спа́се спа́си на́сѡ.

Спа́си ны, сѣ́е вѣ́їи, воскресе́ый из' ме́ртѡѡхѡ, пою́щѡ
ти: а́ллилу́їа.

Спа́си ны, сѣ́е вѣ́їи, во сѣ́ыхѡ да́вѣнѡ сѡи, пою́щѡ
ти: а́ллилу́їа.

Е́диноро́дный сѣ́е, и сло́ве вѣ́їи, вѡсмерте́нѡ сѡи, и
ѡзѡ́ливѡи спа́сѣніѡ на́шегоу ра́ди воплоти́тѣсѡ сѣ́ыа бѣ́ы,
и присноде́ѡи мѡ́їи, непрѡло́жнѡ вчелове́чѡиѡи сѡи же хрѣ́те вѣ́же,
смерте́нѡ смерте́нѡ попра́вѡи, е́динѡ сѡи сѣ́ыа тѣ́и, спрѡсла-
вля́емѡи о́цѡ, и сѣ́омѡ дх́ѡ, спа́си на́сѡ.

Бѣ́е дѡ, ра́дѡи сѡи вѣ́тнаѡ мѡ́їе; гдѣ́ сѡ то́ѡѡ, благо-
сло́вѣна ты вѡ же́нахѡ, и благосло́вѣнѡ пло́дѡ чре́ѡа твоѡгоу;
ѡ́кѡ спа́са роди́ла есѣ́и дѡшѡ на́шихѡ.

Благосло́вѣнѡ гра́дѡи во ѡ́мѡ гдѣ́не, бѣ́х гдѣ́ и ѡ́ѡи сѡ
на́мѡ.

Бѣ́дѡхѡи свѣ́тѡи истѡ́инѡи, и прѡ́ѡхѡи дх́а нѣ́наго, ѡ-
ѡрѣ́тохѡи вѣ́рѡ истѡ́инѡю, не-раздѣ́лѡи тѣ́и покланя́ем-
сѡ; та во на́сѡ спа́сла е́сть.

Бѣ́ди ѡ́мѡ гдѣ́не благосло́вѣно ѡ́ ны́нѣ и до вѣ́ка.

Трасѡнѡи сѡи

ТРЕТИ ОТДЯЛ.

Пишеніе с'перо на хартіа.

1.

і, и, ѣ, ш, н, т;

л, м, я, н, к, ж, в, ю;

с, е, о, а, г, ч, х;

1, 4, 2, 3, 5, 8, 0.

5, 6, 2, 3; 6.

д, у, з, р, ц, ш; 7, 9.

ф.

2.

Т, П, М;

В, Д, Р, І, К;

А, М, А, Ж, Я, Л;

У, Ш, У, Ш, У;

С, О, Л, Т, Ч, Х, М, Ю;

Е, З, Ф.

3. Найхубавите овчици.

У кого има овчици — тая хубавина?

Най хубавите сѣ у златната месечина,

Която зад нашите дървета се гордее,

Дето си она тамо на небото живее.

Подир вечерата, когато е нощта ясна,

Она излиза от своята си къща красна,

И когато всичко въ леглото си се прибира,

Она пред себе хубаво си стадо забира.

Кои сѣ тия найхубави овчици койни,

Що пасе она сега въ пасища разнобойни?

Това сѣ всички оная маленки светилца,

Кои то на небото бѣскаат като кандилца.

Они си тамъ като братя и сестри живеят.

И що е това: обидя! хинат! никак не умеят.

Всяка от них раде, доброто ѝ поведение
 Да е за овластван или голямо наслаждение.

---

4. Що е длъжно детето найрадливо да праве.

Истина да говорам,
 Никога да не лъжам;
 Да посаждам цветница,
 Да ти носам дървцуца;
 Постари да почитам,
 А стари да не дирям;
 Да мислям за доброто,
 Да бягам от лошето;
 Ръцете да си миям,
 Дрехите да си триям,
 Да вършам добра служба,

Да честам умна дружба;
 Добринство да поинам,
 Обида да не споинам;
 Да ми е питије вода,
 А рѣжен хляб гостба;
 Работа да си тѣрсам,
 И полза да правам, аринасам;
 Кудливото да мразам,
 Похвалното да искам:
 Това само ще гледам,
 Найрадливо да правам!

5. Пшенични кластиѣ.

Един селянин наедно со синчето си
 отиде на нивата си, за да виде, готова
 ли е пшеницата за жетва.

„Мате!“ попита детето, „защо едни клас^{те} се навеле надолу, а други държат главата си право нагоре? Свѣа трябва да сѣ похарни, а снѣа, що се кланят пред нѣх, да сѣ подолни!“

Бащата откъсна два-три клас^{та} и рече: вижд! тѣа клас^{те}, що се толку ²низко кланят, сѣ ³пдлни с найхубави ²здрна; а тѣа, що имат издигната глава, сѣ ²совсем праздни и шурливи.“

Кой ходѣ с'глава издигната,
Он си е тиква изпжкната.

Кой има фрес ил шапка на глава,

Ще му още повече приляга,
 Ако се на едно с них покланя,
 Постари човяци да поздравя.
 Кой носе на главата си капя,
 Ма не знае друго, отселя да зяпа.
 Прилича да се каже за него,
 Чи си е свършено говедо.

---

6. Що знам аз.

Да ли ще живеам многу
 Или ще умирам скоро,
 Да ли често ще са радвам,
 Или всеки час ще плакам.
 За всичко това незнам ти аз нищо.
 Но, ги аз си живеам

Под Божието крило,
Това знам, ^и не се боям от нищо!

Като дете, виеждам злини многу,
А зло се нарича ²скору. ²мощи
Чувай ме, о Боже! от такъв н.ст,
Който може да ми смисти гл.ст.

КРАЙ.

Содържаніе.

Първи отдѣл.

стр.

Предисловіе	
№ 1—12.	Ръкописно писмо. Малки букви, думи, предложени и стихове от народ. песни „Чувала майка“ . . . . . 4—12
„ 1—14.	Печатно писмо. Сжщото с' прибавка на други още 5 букви наедно с' думите им 12—16

Втори отдѣл.

Ръкописно и печатно писмо с' картини. Главни и малки букви, думи и предложени.

„ 1	Гжски и патки 17
„ 2	Дуна 18
„	Гдето и да сжм (изреченіе) 19
„ 3	Овчаржт 20
„	Кравата 21
„ 4	Низами (стихотвореніе) . . 22
„	Кученцето лае (стихотвор.) 22
„	Привиквай още на младост (стихотвореніе) 23
„	Всякогаш ленивжт (стих.) . . 23
„ 5	Рибите 23
„	Малко дете (народ. стих.) . 24
„ 6	Ловецжт 25
„	Клекнало маче (нар. стихот.) 26
„	Мадо каракадо (нар. стих.) 26
„ 7	Извор вода (народ. пясна.) 27
„	Вредно сжм (стихотвореніе) 27
„	Стани щерко (нар. стихотв.) 27
„	Кой се преваря (пословица) 27
„ 8	Баба пасе (народнй пясни) 28
„	Думба, думба (народ. стих.) 29
„	Козата 29
„ 9	Един коняник (стихотвор.) . 30

стр.

№ 9	Ефремче (народна пясна) . 30
„	„ Мирно дете (пословица) . . 30
„	„ Играйте си (стихотвореніе) 30
„ 10	Църквата 31
„	„ Израстло (народна пясна) . 32
„	„ Едно сжрдце (стихотвор.) . . 32
„ 11	Шаваржт 33
„	„ Цуцул пасе (народ. пясна) 34
„ 12	Църкжт 35
„ 13	Ягненце (стихотвореніе) . . 37
„	„ Птиците 37
„ 14	Прела баба (народ. пясна) 38
„ 15	Стихове 39
„ 16	Азбуката 40
„ 17	Стржвната мишка (приказка) 41
„ 18	Гарванжт и лисицата (приказка) 42
„ 19	Чудна разходка (приказка) . 43
„ 20	Славянско писмо 44
„ 21	Шоп и пждар (нар. прик.) 44
„ 22	Умнжт сковранец (приказ.) 45
„ 23	Лакомото куче (приказка) . 45
„ 24	Пчелата и гжлжжт (прик.) 45
„ 25	Молитви 46
„ 26	Църковни пясни 47

Трети отдѣл.

Калиграфично писмо.

„ 1	Малки букви и цифри 48
„ 2	Главни букви 48
„ 3	Найхубавите овчици (стихотвореніе) 49
„ 4	Що е длжжно детето (стих.) 50
„ 5	Пшенични кластіе (приказка) 51
„	„ Кой ходе (изреченіе) 52
„	„ Кой носе (стихотвореніе) . . 53
„ 6	Що знам (стихотвореніе) . . 53
„	„ Като дете (стихотворен.) . . 55
Шарки	56

